

24 Απριλίου, 1996

[ΠΙΚΗΣ, Π., ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ/στές]

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΚΟΣΜΟΣ ΛΤΔ.,

Εφεσεύοντες,

v.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ,

Εφεσίβλητου.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8940)

Δικαιοδοσία Επαρχιακού Δικαστηρίου — Ιδιοκτησία τίτλου εφημερίδας — Διεκδίκηση αστικών δικαιωμάτων επί τίτλου εφημερίδας με αγωγή σε Επαρχιακό Δικαστήριο — Απορρίφθηκε για έλλειψη δικαιοδοσίας — Τα δικαιώματα του εναγόμενου επί του τίτλου αποκτήθηκαν με εκτελεστή διοικητική πράξη του Υπουργού Εσωτερικών δυνάμει του Άρθρου 12 του περί Τύπου Νόμου του 1989 (Ν. 145/89) και η μόνη παρεχόμενη θεραπεία ήταν η προσβολή της για ακύρωση κατ' Άρθρο 146 του Συντάγματος. 5

Εφημερίδες — Ιδιοκτησία τίτλου εφημερίδας — Αποκτάται με την έκδοση της απόδειξης που προβλέπει το Άρθρο 12 του περί Τύπου Νόμου του 1989 (Ν. 145/89) — Αμφισβήτηση των αστικών δικαιωμάτων του κατόχου της απόδειξης, γίνεται μόνο με προσφυγή για ακύρωση — Επαρχιακό Δικαστήριο, δεν έχει εξουσία εκδίκασης διαφοράς για αστικά δικαιώματα επί τίτλου εφημερίδας. 15

Οι εφεσεύοντες τήρησαν τη διαδικασία και απέκτησαν το 1951 δικαίωμα ιδιοκτησίας στον τίτλο εφημερίδας "ΚΥΠΡΟΣ" με βάση τον καταργηθέντα περί Τύπου Νόμο Κεφ. 79 όπως είχε τροποποιηθεί. Ο εφεσίβλητος, επίσης τήρησε τη διαδικασία του νέου περί Τύπου Νόμου του 1989 (Ν. 145/89) για απόκτηση του ίδιου τίτλου και σαν επακόλουθο ο Υπουργός Εσωτερικών εξέδωσε προς όφελός του την απόδειξη που προβλέπει το Άρθρο 12 του νόμου που αποτελεί αποδεικτικό ιδιοκτησίας. 20

Εναντίον της απόφασης του Υπουργού, οι εφεσεύοντες καταχώρισαν προσφυγή και ταυτόχρονα αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευ- 25

κωσίας εναντίον του εφεσίβλητου για προσβολή του αστικού τους δικαιώματος επί του τίτλου της εφημερίδας. Ζήτησαν επίσης απαγορευτικό διάταγμα διατάττον την απαγόρευση έκδοσης εφημερίδας με τον τίτλο "ΚΥΠΡΟΣ".

5

Κατά την εκδίκαση της αίτησης, το Δικαστήριο επιλήφθηκε αυτεπάγγελτα της δικαιοδοσίας του και αποφάσισε ότι δεν είχε δικαιοδοσία να εκδικάσει την υπόθεση. Έκρινε ότι η έκδοση απόδειξης προς όφελος του εφεσίβλητου αποτελούσε διοικητική πράξη του αρμόδιου Υπουργού από την οποία ο εφεσίβλητος αφύετο δικαιώματος, την άσκηση του οποίου το Επαρχιακό Δικαστήριο δεν μπορούσε να απαγορεύσει αφού ήταν ισοδύναμο με εκείνο που είχαν οι εφεσείοντες.

10

Οι εφεσείοντες, εφεσίβαλαν την απόφαση. Εισηγήθηκαν ότι η αντιδικία ήταν ιδιωτικού δικαίου και συνεπώς η απόφαση του Δικαστηρίου ήταν εσφαλμένη. Ο εφεσίβλητος, υποστήριξε ότι η έκδοση της απόδειξης από τον Υπουργό δυνάμει του Άρθρου 12 του περί Τύπου Νόμου του 1989 (Ν. 145/89) του προσέδωσε δικαίωμα το οποίο δεν μπορούσαν οι εφεσείοντες να αντιστρατευθούν ενόσω ίσχυε η διοικητική πράξη από την οποία προέκυψε.

15

20

Αποφασίστηκε ότι:

25

(1) Η έκδοση απόδειξης δυνάμει του Άρθρου 12 του περί Τύπου Νόμου του 1989 (Ν. 145/89) συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη και είναι επακόλουθο άσκησης διακριτικής εξουσίας σαν αποτέλεσμα της οποίας κανείς άλλος μπορεί να χρησιμοποιήσει τον ίδιο ή προσομοιάζοντα τίτλο εφημερίδας σε βαθμό που θα μπορούσε να προκαλέσει σύγχυση.

30

(2) Η διακριτική εξουσία του Υπουργού δεν περιορίζεται στη σύγκριση τίτλων που προσομοιάζουν αλλά εκτείνεται και στην περίπτωση ταυτοσημίας.

35

(3) Με την έκδοση της απόδειξης προς τον εφεσίβλητο η πρόσδοση δικαιώματος ιδιοκτησίας επί του τίτλου εφημερίδας "ΚΥΠΡΟΣ" προς αυτόν, ήταν δεδομένη και η μόνη δυνατή θεραπεία μπορούσε να αναζητηθεί με προσφυγή κατ' Άρθρο 146 του Συντάγματος για ακύρωση.

40

(4) Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας εστερείτο δικαιοδοσίας να εκδικάσει την υπόθεση.

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Central Co-Operative Bank Ltd v. CY.E.M.S. Co. Ltd (1984) 1 C.L.R. 435,

Republic v. Telegraphos Publishing Co. Ltd (1975) 3 C.L.R. 394. 5

Έφεση.

Έφεση από τον ενάγοντα κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας που δόθηκε στις 6 Μαΐου 1993 (Αρ. Αγωγής 3730/93) με την οποία αποφασίσθηκε ότι η έκδοση απόδειξης δυνάμει του Άρθρου 12 του περί τύπου Νόμου του 1989 (Ν. 145/89) προς όφελος του εφεσίβλητου αποτελούσε διοικητική πράξη του αρμόδιου Υπουργού, ο οποίος άσκησε τη διακριτική του εξουσία και ως εκ τούτου το Επαρχιακό Δικαστήριο δεν ήταν το αρμόδιο Δικαστήριο για την επίλυση της διαφοράς. 10 15

Γλ. Ταλιάνος, για τους Εφεσίοντες.

Μ. Θρασυβούλου, για τον Εφεσίβλητο. 20

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Π.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Νικολάου, Δ. 25

ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ.: Το 1951 οι εφεσίοντες απέκτησαν δικαίωμα ιδιοκτησίας στον τίτλο "ΚΥΠΡΟΣ" ως τον τίτλο εφημερίδας την οποία θα εξέδιδαν. Αυτό επήλθε δυνάμει των προνοιών του τότε περί Τύπου Νόμου, Κεφ. 79, όπως είχε τροποποιηθεί. Εκείνος ο νόμος καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον περί Τύπου Νόμο του 1989 (Ν. 145/89) ο οποίος, σε ό,τι αφορά την έκδοση εφημερίδων, περιέχει, στα ουσιώδη, πρόνοιες πανομοιότυπες με εκείνες του προηγούμενου νόμου, διατηρώντας έτσι την αυτή διαδικασία ως το αναγκαίο προοίμιο έκδοσης. Ενδιαφέρουν εν προκειμένω τα Άρθρα 9(1), 12 και 15(1) που αντιστοιχούν με τα παλαιά Άρθρα 3(1)(α), 4 και 11. Με το νέο νόμο διαφυλάχθηκαν και προηγούμενως κτηθέντα δικαιώματα. Το Άρθρο 9(3) προβλέπει για τη δυνατότητα διατήρησης του δικαιώματος έκδοσης εφημερίδας ενώ το Άρθρο 15(3) διαιώνίζει αυτό το δικαίωμα ανεξάρτητα από το ότι η έκδοση της εφημερίδας αναστάλθηκε για οποιοδήποτε διάστημα. Οι εφεσίοντες στην προκειμένη περίπτωση διατείνονται ότι το δικαίωμα ιδιοκτησίας του εν λόγω τίτλου της εφημερίδας την οποία για χρόνια εξέδιδαν, έχει διατηρηθεί. Αυτό δεν το αμφισβήτησε ο εφεσίβλητος. 30 35 40

Εν τούτοις κατά το 1993 ο εφεσίβλητος, ακολουθώντας την προβλεπόμενη διαδικασία, επιζήτησε να αποκτήσει και αυτός δικαίωμα ιδιοκτησίας επί του ίδιου τίτλου. Σύμφωνα με το Άρθρο 9(1) του Νόμου:-

5

“9 (1) Δεν απαιτείται προηγούμενη άδεια οποιασδήποτε αρχής για την έκδοση και δημοσίευση εφημερίδας στη Δημοκρατία από πολίτη της Δημοκρατίας ή από νομικό πρόσωπο που διοικείται ή ελέγχεται από πολίτες της Δημοκρατίας. Επιβάλλεται όμως, πριν από την έκδοση της εφημερίδας, να κατατεθεί στον Υπουργό ένορκος δήλωση, στον τύπο του Πρώτου Παραρτήματος του παρόντα Νόμου, η οποία να περιέχει τα στοιχεία που καθορίζονται σ' αυτό.....”

10

15

Ο εφεσίβλητος κατέθεσε τέτοια ένορκη δήλωση. Το Άρθρο 12 ακολούθως ορίζει ότι ο Υπουργός εκδίδει σχετική απόδειξη.

Το παραθέτουμε:-

20

“12. Δήλωση που κατατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 9, 10 ή 11 του παρόντα Νόμου καταχωρίζεται την ίδια ημέρα στο Υπουργείο και εκδίδεται απόδειξη, στην οποία φαίνεται η ημερομηνία της κατάθεσης· η απόδειξη αυτή γίνεται δεκτή στο δικαστήριο ως αποδεικτικό στοιχείο του περιεχομένου της δήλωσης, στην οποία αναφέρεται.”

25

Ο Υπουργός εξέδωσε στον εφεσίβλητο την προβλεπόμενη απόδειξη. Για την εν συνεχεία έλευση του δικαιώματος ιδιοκτησίας επί τίτλου, το Άρθρο 15(1) προνοεί τα εξής:-

30

“15(1) Εφόσον ικανοποιηθούν οι προϋποθέσεις των Άρθρων 9, 10 και 11 του παρόντα Νόμου, ο ιδιοκτήτης της εφημερίδας, αναφορικά με την οποία έγινε η κατά νόμο δήλωση, αποκτά δικαίωμα ιδιοκτησίας στον τίτλο της εφημερίδας. Ο τίτλος αυτός ή άλλος που προσομοιάζει με τον τίτλο σε βαθμό που μπορεί να προκαλέσει σύγχυση δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί ως τίτλος άλλης εφημερίδας.”

35

40

Ας σημειωθεί ότι τα Άρθρα 10 και 11 στα οποία αναφέρεται η ανωτέρω διάταξη - το Άρθρο 9(1) που άμεσα ενδιαφέρει ήδη το παραθέσαμε - διαλαμβάνουν, το πρώτο, ότι στην περίπτωση αλλοδαπών απαιτείται άδεια και το δεύτερο, ότι όπου ιδιοκτήτης της εφημερίδας είναι νομικό πρόσωπο, καθίσταται αναγκαία η υπόδειξη φυσικού προσώπου ως του κατά νόμο υπευθύνου. Δεν επιδρούν λοιπόν σε ό,τι τέθηκε προς εξέταση.

Με την εν λόγω εξέλιξη, οι εφεσείοντες στράφηκαν εναντίον του Υπουργού με αίτηση ακύρωσης δυνάμει του Άρθρου 146 του Συντάγματος. Παράλληλα, καταχώρισαν στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας και αγωγή εναντίον του εφεσίβλητου με την οποία αξίωσαν δήλωση ότι αυτοί είναι "οι αποκλειστικοί ιδιοκτήτες της εφημερίδας 'ΚΥΠΡΟΣ' και του τίτλου εφημερίδας 'ΚΥΠΡΟΣ'". Συνάμα, με ενδιάμεση αίτηση στην αγωγή, επιδίωξαν την έκδοση προσωρινού διατάγματος με το οποίο να απαγορεύεται η χρησιμοποίηση του τίτλου. Ενόψει της φύσης του θέματος, το Επαρχιακό Δικαστήριο κατά την ακρόαση της αίτησης ήγειρε αυτεπαγγέλτως το κατά πόσο είχε δικαιοδοσία. Επί τούτου καθοδηγήθηκε από την *Central Co-Operative Bank Ltd v. CY.E.M.S. Co. Ltd* (1984) 1 C.L.R. 435. Αποφάσισε το ερώτημα αρνητικά. Έκρινε, αντικρούζοντας τις πρόνοιες του Νόμου υπό το φως της *Republic v. Telegraphos Publishing Co. Ltd* (1975) 3 C.L.R. 394, ότι η έκδοση απόδειξης προς όφελος του εφεσίβλητου αποτελούσε διοικητική πράξη του αρμόδιου Υπουργού, ο οποίος άσκησε διακριτική εξουσία μέσα στο πλαίσιο που προδιαγράφει το Άρθρο 15(1) και επομένως, ενόσω ίσχυε η διοικητική πράξη, ο εφεσίβλητος αλύετο δικαιώματος την άσκηση του οποίου το Επαρχιακό Δικαστήριο δεν μπορούσε να απαγορεύσει εφόσον ήταν ισοδύναμο με εκείνο που είχαν οι εφεσείοντες.

Εναντίον της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου ασκήθηκε η παρούσα έφεση. Ο συνήγορος των εφεσείωντων προέβαλε ότι η αντιδικία εντασσόταν στον τομέα του ιδιωτικού δικαίου δεδομένου ότι το δικαίωμα επί του τίτλου, το οποίο είχαν οι εφεσείοντες, αποτελούσε αστικό δικαίωμα όσο και αν μπορεί να προέκυψε από διοικητική πράξη και ότι, υπάρχοντος αυτού του δικαιώματος, το Επαρχιακό Δικαστήριο όφειλε να το προστατεύει σε κάθε περίπτωση παραβίασης από οπουδήποτε προερχόμενη. Αναπτύσσοντας αυτή τη θέση, ο συνήγορος εισηγήθηκε ότι η διοικητική λειτουργία εντός του πλαισίου του Άρθρου 15(1) σε σχέση με την έκδοση απόδειξης δυνάμει του Άρθρου 12, περιορίζεται στη σύγκριση μεταξύ τίτλων που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι προσομοιάζουν. Ενώ όπου, όπως στην προκείμενη περίπτωση, επρόκειτο περί ταυτοσημίας τίτλων, ο Υπουργός εστερείτο εξουσίας να προβεί σε οποιοδήποτε εγχείρημα. Και τούτο διότι, καθώς εξήγησε ο συνήγορος, καθίστατο αυτονόητο ότι η έκδοση απόδειξης απέληγε σε έκδηλη παρανομία. Σε αυτό ο Υπουργός δεν ήταν, καθώς πέρανε ο συνήγορος, σε διαφορετική θέση από τον οποιοδήποτε που ενεργούσε κατ' αντίθεση προς ό,τι διαλαμβάνει το Άρθρο 15(1) το οποίο κατοχυρώνει υφιστάμενο δικαίωμα.

5 Η άλλη πλευρά υποστήριξε πως η έκδοση απόδειξης από τον Υπουργό, δυνάμει του Άρθρου 12 του Νόμου, προσέδωσε στον εφεσίβλητο δικαίωμα το οποίο δεν μπορούσαν οι εφεσείοντες να αντιστρατευτούν ενόσω ίσχυε η διοικητική πράξη από την οποία προέκυψε το δικαίωμα.

10 Η απόφαση της Ολομέλειας στην *Republic v. Telegraphos Publishing Co. Ltd*, (ανωτέρω), η οποία αφορούσε τις πανομοιότυπες πρόνοιες του προηγούμενου νόμου, επιβεβαίωσε ότι η έκδοση απόδειξης συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη που είναι αποτέλεσμα άσκησης διακριτικής εξουσίας κατ' ακολουθίαν της πρόνοιας ότι κανείς άλλος δεν χρησιμοποιεί τον ίδιο τίτλο ή άλλον που προσομοιάζει με αυτόν σε βαθμό που θα μπορούσε να προκαλέσει σύγχυση. Αυτή η διάζευξη -περί του ιδίου ή προσομοιάζοντος τίτλου -

15 η οποία προκύπτει από το λεκτικό του Νόμου, αποβαίνει, κατά την άποψή μας, κρίσιμη. Η διακριτική εξουσία του Υπουργού δεν περιορίζεται στη σύγκριση τίτλων που προσομοιάζουν αλλά εκτείνεται και στην περίπτωση ταυτοσημίας τίτλων. Το ότι στη δεύτερη περίπτωση το αποτέλεσμα άσκησης της εξουσίας μοιάζει αυτονόητο, δεν μειώνει αυτή την εξουσία. Ο Υπουργός και πάλι έχει καθήκον να επιληφθεί του θέματος και να αποφασίσει. Το ότι εν προκειμένω η απόφαση του Υπουργού δεν μπορεί να πάρει παρά μόνο μια κατεύθυνση, δεν αφαιρεί από το καθήκον του να ασκήσει την εξουσία. Με δεδομένη λοιπόν την αναγκαιότητα άσκησης της εξουσίας

25 από τον Υπουργό, το αν τελικά ορθά ή λανθασμένα την άσκησε, ή κατέληξε, δεν μεταβάλλει τη φυσιογνωμία της ως διοικητικής λειτουργίας. Η κατ' ακολουθίαν πρόσδοση δικαιώματος και στον εφεσίβλητο μέσα σε αυτό το πλαίσιο δεν μπορεί παρά να θεωρείται ως δεδομένη. Θεραπεία μπορεί να αναζητηθεί μόνο εντός της δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου δυνάμει του Άρθρου 146 του Συντάγματος για ακύρωση. Ορθή λοιπόν ήταν η κατάληξη του Επαρχιακού Δικαστηρίου ότι εστερείτο σε τούτο δικαιοδοσίας. Η απόρριψη της αίτησης καθίστατο αναπόφευκτη.

35 Η έφεση δεν μπορεί να επιτύχει. Και απορρίπτεται με έξοδα υπέρ του εφεσίβλητου και εναντίον των εφεσείοντων.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα υπέρ του εφεσίβλητου.